

Şarbon Aşısı:

Bilmeniz Gerekenler

Many vaccine information statements are available in Turkish and other languages. See www.immunize.org/vis

Türkçe ve diğer dillerde birçok aşı bilgilendirme beyanı mevcuttur. Bakınız www.immunize.org/vis

1 Neden aşı olalım?

Şarbon aşısı şarbonu önleyebilir.

İnsanlara şarbon hastalığı enfekte olmuş hayvanlar ya da yün, et veya deri ile temas yoluyla bulaşabilir. Şarbon biyolojik silah olarak da kullanılabilir.

Şarbon insandan insana bulaşmaz. Vücuda dört şekilde girebilir ve belirti ve bulguları vücuda giriş şekline bağlı olarak değişebilir:

- Ciltteki çatlaklardan. Cilt şarbonu ciltte kabarcıklara veya şişliklere, siyah merkezli ağrısız bir cilt yarasına (ülser) ve yaranın etrafında şişmeye neden olur. Yaralar genellikle yüz, boyun, kollar veya ellere yerleşir.
- Enfekte et yenilmesi ile. Sindirim sistemi şarbonu ateş ve titremeye neden olabilir. Gastrointestinal (GI) sistemin üst kısmını, alt kısmını ya da her ikisini birden etkileyebilir. Üst kısmı etkilediğinde boynun veya boyun bezlerinin şişmesi, boğaz ağrısı ve ağrılı yutma veya nefes almada zorluk olur. Alt GI sistemi etkilediğinde bulantı ve kusma, karın ağrısı ve şişkinlik ve ishal olabilir. Hasta ayrıca kızarmış (kırmızı) görünebilir, gözleri kırmızı olabilir veya bayılabilir.
- Şarbona neden olan bakterilerin sporlarının solunması ile. Solunum şarbonu nefes darlığı, öksürük, göğüste rahatsızlık hissi, zihin bulanıklığı, mide bulantısı veya kusma, karın ağrısı, terleme ve sersemliğe neden olabilir.
- Eroin enjeksiyonu ile. Enjeksiyon şarbonu, enjeksiyon bölgesinde şişme, bulantı ve kusma ve terlemeye neden olabilir.

Tüm şarbon türleri ateş, titreme, bitkinlik ve baş ağrısına neden olabilir. Şarbon vücuda yayılabilir ve tedavi edilmezse beyin enfeksiyonları dâhil olmak üzere ciddi hastalıklara ve hatta ölüme neden olabilir.

2 Şarbon aşısı

Şarbon aşısı, Gıda ve İlaç Dairesi (FDA) tarafından onaylanmıştır ve aşağıdakiler dâhil olmak üzere **şarbon bakterilerine maruz kalma riski taşıyan** 18 ilâ 65 yaş arasındaki yetişkinler için önerilir:

- *Bacillus anthracis* ile çalışan belirli laboratuvar çalışanları
- Muhtemel olarak enfekte olmuş hayvanlara veya leşlerine dokunan kişiler
- Bazı askeri personel (Savunma Bakanlığı tarafından belirlenir)
- Acil durum faaliyetleri maruz kalmalarına yol açabilecek bazı acil durum ve diğer müdahale ekipleri

Bu kişilere 3 doz şarbon aşısı, ardından korumanın devam etmesi için rapel dozları yapılmalıdır.

Şarbona maruz kalmış aşısız her yaştan insana da şarbon aşısı önerilir. Bu kişilere önerilen antibiyotik ilaçlarla birlikte 3 doz şarbon aşısı yapılmalıdır.

Şarbon aşısı 18 yaşından küçük çocuklarda çalışılmamış ve kullanılmamıştır. Maruz kalan çocuklarda kullanımı FDA tarafından onaylanmadığından, genişletilmiş erişimli Araştırılmakta olan Yeni İlaç (IND) programı kapsamında olmalıdır; ve bir ebeveyn veya yasal vasiden bilgilendirilmiş onam gerektirir.

3 Sağlık uzmanınızla konuşunuz

Aşı yapılan kişide aşağıdaki durumlar mevcutsa bunları aşığı yapan kişiye söyleyiniz:

- Önceki bir **şarbon aşısından sonra alerjik reaksiyon** gösterdiyse veya **ciddi, yaşamı tehdit eden herhangi bir alerjisi** varsa.
- **Gebe** ise ya da **gebelik olasılığı** varsa.
- **Zayıflamış bir bağışıklık sistemi** varsa.
- **Şarbon hastalığı öyküsü** varsa.

Bazı durumlarda, sağlık uzmanınız şarbon aşısını daha sonraki bir ziyarete ertelemeye karar verebilir.

Soğuk algınlığı gibi hafif rahatsızlıkları olan kişiler aşı olabilir. Orta veya ağır derecede hasta olan kişiler şarbon aşısı yaptırmadan önce genellikle iyileşinceye kadar beklemelidirler.

Şarbona maruz kaldığınız için aşılacaksınız ve kendinizi iyi hissetmiyorsanız sağlık uzmanınıza bildiriniz. Acil tıbbi bakıma ihtiyacınız olabilir.

Sağlık uzmanınız size daha fazla bilgi verebilir.

4 Aşı reaksiyonu riskleri

Şarbon aşısı yapıldıktan sonra şunları yaşayabilirsiniz:

- Aşının yapıldığı yerde hassasiyet, kızarıklık, kaşıntı veya şişlik ya da morluk
- Kas ağrıları veya geçici olarak, kolunuzu hareket ettirirken sıkıntı
- Baş ağrıları veya bitkinlik

İnsanlar bazen aşılama dâhil olmak üzere tıbbi bir işlemten sonra bayılırlar. Başınız dönerse, görme değişikliğiniz veya kulaklarınızda çınlama olursa bu durumu aşığı yapan kişiye bildiriniz.

Herhangi bir ilaçta olduğu gibi bir aşının da ağır bir alerjik reaksiyona, diğer ciddi bir tıbbi hasara ya da ölüme neden olma ihtimali çok düşük olsa da vardır.

Sağlık hizmeti verenlere doğru aşı durumu bilgisi, bir aşı değerlendirmesi ve ileride yapılacak aşılar için önerilen zaman çizelgesini sağlayabilmek için, bilgiler Michigan Care Improvement Registry'ye (Michigan Sağlık Hizmeti İlerletme Sicili) gönderilecektir. Bireylerin doktorlarından aşı bilgisini Registry'ye iletmemelerini isteme hakları vardır.

DCH-1080TU AUTH: P. H. S., Act 42, Sect. 2126.

Turkish translation provided by Betül Polatdemir, MD, Losante Children's and Adult Hospital, Ankara, Turkey, and Nur Polatdemir Çevik, Near East University, Nicosia, Cyprus

5 Ciddi bir problem olursa?

Alerjik bir reaksiyon aşılama sonrası klinikten ayrıldıktan sonra meydana gelebilir. Eğer ağır alerjik reaksiyon belirtileri (kurdeşen, yüzün ve boğazın şişmesi, nefes darlığı, hızlı kalp atışı, sersemlik veya güçsüzlük) görürseniz **9-1-1**'i arayınız ve kişiyi en yakın hastaneye götürünüz.

Sizi endişelendiren diğer belirtiler için sağlık uzmanınızı arayınız.

Olumsuz reaksiyonlar "Aşı Sonrası Olumsuz Olay Bildirim Sistemi" ne (VAERS) bildirilmelidir. Sağlık uzmanınız genellikle bu durumu bildirecektir, fakat bunu kendiniz de yapabilirsiniz. www.vaers.hhs.gov adresindeki VAERS web sitesini ziyaret ediniz veya **1-800-822-7967** numaralı telefonu arayınız. *VAERS sadece reaksiyonları bildirmek içindir ve VAERS personeli tıbbi tavsiye vermez.*

6 Karşı Önlem Zarar Tazminatı programı

Karşı Önlem Zarar Tazminatı Programı, belirli ilaçlar veya aşılarından ciddi şekilde zarar görmüş belirli kişilerin tıbbi bakım masrafları ve diğer özel harcamalarının ödenmesine yardımcı olabilecek federal bir programdır. Şarbon aşısından zarar gördüyseniz, programın www.hrsa.gov/cicp adresindeki web sitesini ziyaret ederek veya **1-855-266-2427** numaralı telefonu arayarak bu Program hakkında daha fazla bilgi edinebilirsiniz.

7 Nasıl daha fazla bilgi edinebilirim?

- Sağlık uzmanınıza danışınız.
 - Yerel ya da devlet sağlık birimlerini arayınız.
 - Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (CDC) ile temas kurunuz:
 - **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** numaralı telefonu arayınız ya da
 - CDC'nin şarbon web sitesini ziyaret ediniz.
- www.cdc.gov/anthrax

Vaccine Information Statement
Anthrax Vaccine

Office use only

01/08/2020